

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYELET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó minden közlemény a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendő (O-vár, Bástya-utca 9. sz.)	A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt. körüli tagsági díj 1 frt, mely Gebhardt Döme pénztárnoknak küldendő Kolozsvárt. („Hója“ szőlő.) A tagsági díj fizetési kötelezettség 5 évig tart. (Álapszabály 4. §.)	Egyleti tagok, a 2 frt rendes, illetőleg 1 frt körüli tagsági díjért ugy az „Erdélyi Gazdá“-t, mint a „Méhészeti Közlöny“-t díjtalanul kapják.
---	--	--

IV-ik évfolyam.

1889. július 15.

14. szám.

Egyletünk választmányi ülése.

Folyó hó 2-án választmányi ülést tartott egyletünk Bodor László alelnök elnöklete alatt. Jelen voltak: Albu József, Csiki J. József, Donáth, Gebhardt Döme, Károlyi Gyula, Szentgyörgyi Lajos és Wieder József, a választmány s többen a rendes tagok közül.

Az ülés első tárgya volt gr. Szapáry, fölmvelésügyi miniszternek 487. sz. a. leirata, melyben értesíti egyletünket miniszterre történt kineveztetéséről s egyszersmint fölkeri egyletünket, hogy a hazai közigazdaság előmozdítására irányuló törekvésében támogassa. A választmány éljenzéssel vette tudomásul a miniszter leiratát.

Értesítette ezután alelnök a választmányt, hogy a Kovács Péter és fiai cég jövőre nem hajlandó méhészeti eszközökből is raktárt tartani; ennél fogva czélszerűnek tartaná, ha maga az egylet venné kezébe az ügyet, mi a méhész-egylet tagjaira nézve többféle okokból igen előnyös volna. A választmány abban állapodott meg, hogy maga az egylet fog rendelni s részben helyt készíttetni méhészeti eszközöket s azokat, az egylet tagjainak, minden haszon nélkül küldi szét. Elhatározta továbbá, hogy a méhész-egylet tagjai által beküldendő méz, viasz és bármiféle méhészeti termény eladását közvetíti s ennek sikeresebb eszközölhetése czéljából, oly raktárhelyiségről gondoskodik, hol a közönség, az állandóan kiállított tárgyakat bármikor meg szemlélhesse és kicsiben is vásárolhasson. Ugyanekkor Csiki János tagtárs fel is ajánlott lakásán egy szobát raktárnak. A választmány, Bodor, Csiki, Gebhardt és Szentgyörgyi Döme elnökében bizottságot nevezett ki, melynek feladata az erre vonatkozó szabályzatok sürgős kidolgozása, hogy az eladás közvetítése, még július 15-ig kész legyen s ugyanakkor az állandó tárlat készítsék.

Elnök bejelentette, hogy az egyleti méhtepeken az idén kiváló súly lón felnevelésére. E czélből ismét 10 drb. anyanevelő méhetárt rendelt meg. Ezt nem csak

azért tartotta szükségesnek, mert sok családban az előregedett anya kicserélendő, hanem, tekintettel a gyakori megrendelésre, melyek eddig nem voltak teljesíthetők: az anyaneveléssel a méhészeknek is szolgálatot tesz az egylet. A választmány helyesléssel vette tudomásul az elnökség eme intézkedését.

A pénztárnok jelentése szerint a tagsági díjak feltűnő késedelmesen folynak be s a választmány intézkedését kéri a fölajtás iránt. Egyhangu megállapodás az, hogy a hátralékok peres uton is fel fognak hajtatni.

Az indítványok során kérdés intéztetett az iránt, hogy az egylet részt vesz-e az idén Szombathelyen tartandó kiállításon? Ugyanekkor kérdés intéztetett az elnökséghez az iránt is, hogy mi okból nem lett egyletünk meghíva ama kiállításra, mint a hogy eddig minden kiállításra meghívatott? Miután a meghívás kétségen kívül a rendező bizottság felületes elnézése miatt maradt el: a választmány napirendre tért a kérdés felett, elhatározván, hogy többféle okokból, nem vesz részt a kiállításban. —

Az anyátlan és ályanyás méhcsaládok.

(Vége.)

Az eként beadott anyát nincs példa reá, hogy megölték volna méheim.

Másnap reggel, midőn bele néztem, a kaptár, vagy kasba: szemembe tűnt egy alkalommal — többek közt — az anyabölcsőjük egyikének oldalán egy fekete pont, mely azonnal emelkedvén, felösmertem a megelőző estén betett királynő fenséges személyét, midőn az anyabölcső oldalán általa kirozott, rágott résen huzta ki a fejletlen, anya-álca foszlányait. Tehát otthon s a helyzet urának érezvén már magát, hiveinek segédkezve, maga is közre működött leendő vetélytársainak megsemmisítésére. Ehez csak azt kell még előadnom, hogy miért kell oly erősen reá füstölni, hogy az anyát környező méhek egy része megtántorodva le is esik? azt azért kell és muszáj megfüstölni, mert a nélkül megölik

az anyát menthetlenül; megölik, midőn már az anyát környező rész őt teljesen megtisztítván a méztől, azután sem távozik mellőle, a többi méhek pedig szintén törekednek közelébe jutni, bár egy sem ellenséges indulattal, azért aztán egész tömeg csoportosul össze, míg végre oly csomót képeznek, mint egy tojás és az a csomó le is esik aztán a fenékre. Ez a csomó pedig azért képződött, mint már mondtam, hogy a külső réteget képző méh is meg akarván az anyát közelíteni, de mert erőfeszítéssel sem juthatván hozzá, dulakodás fejlett ki, s utoljára úgy felingerlődött a külső réteg, a nélkül, hogy tudta volna, miszerint a belső réteg barátságos indulattal viseltetik a körül zárolt királyné iránt, a külsők utoljára egymást megharagítván s az anyának megöleendő halálos szúrásokat iránoznak az anyának szánva befelé, azt azonban nem érte el a fulánk, de elérte a közvetlenül alatta levő saját munkatársát és ez a tragédia végre is az anya megöletésével végződött, a míg a füstöléssel kísérletet nem tettem. Ezekre eszébe juthat a t. olvasónak, hogy a gyermekeket is sokszor óvjuk a pajzánkódó dulakodástól, félvén attól, hogy sirás lesz belőle, így volt ez az én anyásítási eljárással a méheknél is.

Ezen eljárást alkalmazom már három évtized óta, melynek előnyét minden gyakorlott méhésztudja ugyan fogni, de ezuttal bocsánatot kérve, kijelentem, hogy kezdő méhésztársakhoz beszélek, elmondom műtétem által elérhető előnyöket, melyek a következőkben foglalhatók össze: 1) nyertünk 14 napot az által, hogy kész, röpképes anyával láttuk el a családot, mely annyi idővel későbbben jutott volna, saját neveléséből anyához; 2. be is vágtuk vele az utját netáni pártoskodásnak, mely sokszor rajzással ér véget, az pedig baj, különösen, ha pl. a múraj kirajzik. Így azonban lerontatván az anyabölcsők 24 órán belül (t. i. ha már van ezen anyásítandó családnak bebottolt anyaháza) az anya biztonságban érezvén magát, miután a vetélytársak megsemmisítettén, párnap múlva nászutra készülhet.

Megjegyzem még, hogy például ha ma eltávolítom a legerőteljesebb család kebeléből a termékeny anyát, melylyel múrajt készítek, avagy, mert öreg stb., itt aztán feltétlenül be kell várnom, a míg a család anyát nevelvén a bölcsőt befedte és csak azután adhatok annak is, a leirt módon élő anyát, megmélve és itt is bevágom vele az utját a bizonyos rajzásnak. Lehet már ekkor érett anyabölcsőt is be tenni, azt is elfogadják, de előbb nem, mert menten kirágnak, és pedig a legnagyobb ingerültséggel. Semmisnek tekintik a fiatal anyát, elvesztett termékeny anyjokkal szemben, de midőn már megadták magukat sorsuknak s be is bótolták leendő fiatal anyjok bölcsőjét, akkor már fölvesznek egy másik fiatal is, mintha csak tudnák, hogy nem szál a galamb sülvé a szájukba, azaz nem jó a bölcsőből egy anya sem, megtermékenyülve részükre a világra. Termékeny anyát azonban 24 órával később — vagyis a kivett anya kivétele után — bátran belehet szabad kézből is eresztetni. azt szívesen fölveszik, legfeljebb utána füstölünk néhány perczel később, nehogy határtalan örömben ezt is körül zárolják.

Termékeny anyával rögtön meglehetősen minden elszélyedésnek indult utórajt is, mely a b... után, párt-harcban jutott anyátlanságra; itt azt... minden teketoria nélkül csak a röplyukon kell... az anyát s egyszerűen lecsendesülnek, még... a szomszédba járt is vissza, haza jön.

Azt a kérdést intéz... a t. olvasó, hogy honnan vegye az említettem... annál inkább a termékeny anyákat? a mire azt vá... atom, hogy törekedjék minden méhésztelapét ellá... y harmad, vagy csak negyed-részen is anya-tenyész... almas kisebb kaptárokkal. — Addig pedig a következő... rra ajánlom felhasználásul:

Fiatal, vagyis, terméketlen anyákat lehet fogni eleget minden utórajnál, melyek, mint fölöslegesek, kifizetnek; melyek pl. már akkor üldöztetnek, midőn a raj még bele sem rakodott a kasba, de azután is, midőn már helyre tétetett a raj és kissé földre dötjük a kast, akkor is találunk kisebb csomókat méhekkal körülzárolva az alydeszkán, melyeket egy kis füsttel kiszabadítván, pohárba tesszük. Olyant is lehet találni, mely kimenekül: foghatunk tehát esetleges szükség esetére eleget;* ezeket pedig egy lépdarabra borított pohár alatt 10—15 méhtársaságában néhány csepp mézzel és sötétre letakarva ellehet tartani 24 és 48 óráig is.

Termékeny anyát azonban, nagy szükségben, ha teszem egy megárvult rajnak megtartása iránt érdeklődöm, találok egy kis rajnál, mely már 2—3 hetes és már fedett fiasítása is van; kiviszem tehát abból, mert az azonnal képes magának anyát nevelni és addig legalább megrakodik mézzel, a míg a petezés szünetel, e szerint ez „megnyeri a vámon, a mit vesztett a réven“ és én is megmentettem a töllük elvett anyával egy veszni indult családomat. — A megárvítottat aztán 9—10 nap múlva megajándékozom egy fiatal anyával, de ha azt nem teszem is, 14 napra nevelt magának kifejlett röpképes anyát.

Mindezekből kitűnik az, miszerint jelen cikkem homlokára irt czimről, (hogy annak megfelelő legyen,) nagyon sokat lehet írni, és ha megakarna az ember mindent tüzetesen említeni s megokolni az valóban kötetekre terjedne. Én részemről már régen szándékoztam leírni az anyátlanságnak különböző eseteit s annak szintén különböző eszmertető jeleit, valamint az anyásításnak szintén sokféle módját, és végre az azzal összefüggő ályanyás állapotot, mely az anyátlanságnak rendszerint utókövetkezménye, de „szegény ember szándékát boldog Isten bírja“, elfoglaltságom, nem engede.

És hogy most időt szakítottam magamnak jelen közleményem megírására azért nem számítok a legcsekélyebb elösmerésre sem, mert én, mint ezen szakügy egyik igénytelen tanítója, csak kötelességemnek törekszem töllem kitelhetőleg eleget tenni. És ha ezuttal is használtam valamit a t. kezelő méhésztársaknak: .

*) Sikeresen belehet használni, a kiskoru, de már kifejlett anyákat is, melyeket pl. kivágás alkalmával az érettebb anyabölcsőkből arra a célra, kiszabadítunk, ezt elfogadják, tekintve fiatalágát, de az is jó. (A)

Azért az érdem és az elismerés egészen t. Dr. Hilbert István méhésztárs urat illeti, aki szönyegre hozta ezen egyik, legnagyobb fontosságú tárgyat, melyre nézve azon meggyőződésemnek adván kifejezést, miszerint a legsarkalatosabb tudománya a méhtenyésztés ügyének, egyedül az egyetlen anyaméh lényé körül forog és a melyik méhésztárs az anyaméh személyétől eredő különféle bajokat constátálni egy vizsgálat által képesítve van, az aztán elmondhatja magáról, hogy ő műméhész, a ki előtt készséggel kalapot lehet emelni. Az anyaméh tehát szerintem a méh-egyed olyan főtagja, mely a legbehatóbb tanulmányozási tárgyat szolgáltatja. A másik két egyede csak gépezet, melynek létele az előbbitől van függőben, végrehajtó s kiegészítő része a méh-államnak.

Abend András.

A méhek áthordják-e a petét egyik sejtől a másikba?

Ez érdekes kérdésben, kapcsolatosan a Csiki János urnak lapunk m. évi 24. és idej 2., 10., 11., 12., 13. számaiban megjelent közleményeivel, közöljük, veterán méhésztünk, Szelestei V. János urtól vett következő sorokat.

Habár Csiki ur a méhek petéinek átvitelére vonatkozó, állítólagos észleletének hamis következményeit feltüntető közleményemet válasza méltatta: szóhalmazával érveléseimet megczáfoltnak nem találom, mivel másrészt pusztán szavak ellenében, vég nélkül vitázni nincs kedvem, Csiki ur állításait mindaddig önámításnak tartom, míg a peték átvitelének tényét nem fogja látni, vagy minden kételyt kizáró módon bebizonyítani.

E tárgyban Sötér Kálmán urral is értekeztem, kinek válaszát a/ alatt mellékelem, kérem a t. szerkesztő urat, ha azt oly közérdekűnek tartja mint én, tessék azt mások okulására közölni, megjegyezvén, hogy levélíró e kérdés felett vitóba ereszkedni, vagy abban részt venni nem szándékozik, hanem utal Dzierzonnak: Die Biene III. Aufl. 279—299 lap. — Ambrózy B. B. A magyar méh 1883. évfoly. 81—82 lapjain írottakra.

Szelestei V. János.

Igen tisztelt tanár ur! A f. hó 23-ról hozzám intézett becses levelére a legnagyobb készséggel sietek válaszolni.

A Csiki J. és Szász F. féle észleletekhez hasonlókat rég közöltek a Bienenzeitungban. Sőtér Kálmán, Lieb Helén, Summer, Köhler, Fischer és Hilbert, Dr. Magerstedt és Panse, kik azt tapasztalták, hogy midőn egy anyátlan kaptárra, egyesítés céljából más anyás kaptárt állítottak volna, az egyesülés nem sikerült, hanem az anyátlan kaptár szétválasztván a kaptárokat: az anyátlan kaptárban hamar anyabölcsők találtak és a rendellenesség megsvűnt — s mindezekből, — épen úgy, mint az előbbi — azt következtették, hogy a méhek a petéket vagy álczákat, képesek áthelyezni és tényleg át is hordják. Dzierzon azonban készen állott az elfogadhatóbb magyarázatokkal s kimutatta azt, hogy ezen kombinációkban a kaptárokon alapszik — és vele egyetértően e tekintetben a legnagyobb méhészeti tekintélyek,

Berlepsch, Vogel, Kleine, Date, Hofmann stb. és ez az én véleményem is.

De hogyan magyarázandók hát azon jelenségek, a melyek a mellett látszanak tanuskodni, hogy az áthelyezés csakugyan lehetséges, sőt nem is ritkaság?

Hogy a Magerstedt-Pause-féle esetekben nem az anyátlan méhek hordtak maguknak petéket vagy álczákat a másik kaptárból, hanem az anya szállott le hozzájuk és helyezett néhány petét a legközelebbi sejtekbe: az természetes; a többi tapasztalásokra nézve pedig — melyek különösen a Dzierzon-rendszer elterjedése óta gyakoriak, — el kell fogadnunk ugyancsak Dzierzon magyarázatát, hogy az anyátlan méhek lakásába befüggesztett lépek egyes sejteiben petéknek kellett lenni, a melyek azonban a figyelmet elkerülték és bármint erősítsék az illetők, hogy tüzetesen átvizsgálták azokat, minden esetre így magyarázandók a Csiki Szász-féle észleletek is.

Különben: maga Csiki azt wondja, egy első meglepetésében ő is erre gondolt, — tehát az átvizsgálás még sem lehetett valami pontos.

A legtöbben persze azért nem hajlandók ezen magyarázatot elfogadni, mert azt hiszik, hogy a peték 3 nap alatt kikelvén, ha az álczák rögtön nem kapnak élelmet, el kell pusztulniok és így már oly lépekben sem lehetnek kifejlődésre alkalmas peték, a melyek csak 5—6 nap előtt vétekkel el a méhektől.

Ez azonban tévedés, mert a kikelés csak a megkívántató 22—25 R. fok melegben következik be 3 nap alatt, — de alantasabb, 15—18 fok melegben talán heteken át is kikeletlenül maradhatnak a peték, a nélkül, hogy megromlanának, — a mint erről magam is meggyőződtem.

Néhány év előtt történt, hogy egy kaptárból, mely a rajzás következtében igen meggyöngült, 5, türesnek látszó keretet vettem el s helyükbe fiasítással megtöltöttem akasztottam. Ezen keretek legalább 8 napig állottak egy üres kaptárban, míg egy kései utórajt kaptam, melyet az anyára való tekintetből meg akarván tartani: befüggesztettem neki ezen 5 keretet is. 9 nap mulva utána nézvén, vajjon termékenyült-e az anya, meglepett, hogy a befüggesztett keretek kettején már bepecsételt fiasítást találtam, holott az anya alig 2—3 nap előtt megtermékenyülhetett; mert ezeken kívül csak egy keretben voltak peték, nyílt fiasítás semmi.

Dzierzon épen hajlandó feltételezni azt is, hogy néha mézet öntvén a peték fölé a méhek, a kikelés csak akkor történik, ha a méz kiürült a sejtekből.

Természetes, hogy a petéknek azon frisseknek kell lenniök, mert a melyekben az embryo fejlődése már megindult, azok nem tartják magukat; így érthetjük azt is, hogy a méhektől vett peték sokszor már 1—2 nap alatt is megromlanak.

Már most, ha valaki ily lépeket ad az anyátlan méheknek, mily meglepetés rá nézve, ha pár nap mulva fiasítást talál bennük, — nem tudja másként megmagyarázni a dolgot, mint hogy a petéket vagy álczákat a méhek he-

lyezték beléjük; pedig a jelek és körülmények határozottan arra vallanak, hogy ez nem is lehetséges.

Igy mindjárt bizonyos az, hogy a peték úgy oda vannak ragasztva a sejt fenekéhez, hogy sérelem nélkül nem mozdíthatók; úgy látszik, szükséges is ez, különben a kikelt álcák nem volnának képesek a petéből kibontakozni s maguk után vonszolva annak hártáját: addig vergődnek, míg ki is hullanának a sejtől; én legalább soha sem találtam a sejtekben oly petéket, a melyek megtapodva ne voltak volna; sőt az általam a sejtébe helyezett petéket is csakhamar kidobálták a méhek.

Ha tehát képesek volnának a méhek a petéket áthelyezni, képeseknek kellene lenniök azokat a sejtben újból meg is erősíteni, a mire pedig alkalmas ragasszal nem rendelkeznek. Hogy ez méz, vagy propolisal történék, — mint Csiki mondja — még csak nem is valószínű, mert a méz be nem szárad, a propolis pedig keményebb, semhogy azzal a gyöngéd petét meg lehetne ragasztani. A mi erre egyedül alkalmas lehetne, az nem a hangyasav, mert ez nem tapad, hanem a méreg, mely erre alkalmas fehérnyét tartalmaz; ha azonban képesek volnának és a méhek a letett petét mérgükkel bevonni, illó természeténél fogva sokkal hamarabb beszáradna az, semhogy a petét a másik sejtbe áthelyezni lehetett volna; legvalószínűbb, hogy végeik között fogna megtapadni, a mint azt megfogták.

Az álcák áthelyezésének nem állának ugyan utjában ezen akadályok; a ki azonban ismeri gyöngéd szervezetüket és tapasztalta, hogy nedves felületükkel mindenhez, a mivel csak érintkeznek, erősen tapadnak, már csak ezen tekintetből sem fogja valószínűnk tartani, hogy azokat a méhek sérelem nélkül áthelyeztetnék.

Ugyanerről tanuskodtak a kísérletek, melyeket e tekintetben br. Berlepsch és br. Ambrózy, valamint én magam is tettem; mert az anyátlan méhek sem a kaptár fenekére, vagy oldalára, sem a keretléczekre helyezett petéikkel és álcákkal nem tudtak mit kezdeni; tomboltak felindulásukban és temérdek anyagbölcsöt alakítottak, a melyek azonban üresen maradtak, — sőt mint mondám, a sejtekbe általam behelyezett petéket is kidobálták; csak ha az álcát finom ecset segítségével a sejtbe helyezzük, képesek a méhek belőle anyát nevelni.

Meganyátlanodás eseteiben a munkás sejteket alakítják át királyi bölcsökké, a helyett, hogy a sokszor már készen állókba álcákat helyeznének s ha egyszersmind privariu bölcsöket alakítanak, — a mi gyakori eset, — mindezek üresen maradnak, ha pedig az anyanevelésre szükséges fiasítást a legalmatlanabb helyre, például a kaptár talajára tesszük, jóllehet, oda fönt erre alkalmas építményeik vannak, nem visznek fel maguknak álcákat, hanem leszállanak a fiasításhoz és ott nevelnek maguknak anyákat.

Az is igaz, hogy ha a méhek rendszeren gyakorolnák a peték és álcák áthelyezését, tavasszal, midőn nagyobb hidegek következtében kénytelenek összehuzódni, az alsó részből magukkal vinnék azokat és nem engednék elpusztulni. Hogy ezt azért nem tehetik, mert ilyenkor a felső ré-

szekben üres sejtek nincsenek, — a mint Csiki mondja — nem áll; van biz ott gyakran elég üres sejt, melyekből az idősebb fiasítás kikelt — és a méhek mégis veszni engedik azt, a mi az alsó részekben van.

Ha a méhek a petéket, vagy álcákat áthelyezni képesek volnának: sok minden másképp fogna történni; nevezetesen meganyátlanodásról s az anyátlan méhek elpusztulásáról is alig lehetne szó, mert a legnagyobb valószínűséggel bir, hogy hajlandók volnának az anyanevelésre szükséges anyagot más családoktól is elrabolni.

Tekintetbe véve mindezek mellett azt is, hogy magát az áthelyezést soha senki sem látta: megmaradhatunk továbbra is azon, az értelmesebb méhészek által csaknem általában elfogadott nézetben, hogy a méhek, még ha ugyan egyáltalán képesek volnának is arra, — a mi ellen pedig fontos okok szólnak, — sem a peték, sem az álcák áthelyezését rendszeresen nem gyakorolják.

Majd ha találkozunk szavahihető tanuk, a kik az áthelyezést látták, — változni fognak a nézetek, az eddig közölt bizonytalan és másképen is magyarázható észleletek alapján azonban azt állítani és védelmezni, hogy a peték vagy álcák áthelyezése tényleg megtörténik, nem lehet, nem szabad. —

Sötér Kálmán.

Vegyes közlemények.

— **A tagsági díjakkal hátralékosokat** felkérjük, hogy kötelezettségeiknek szíveskedjenek mihamarább eleget tenni, mert a jövő hó folyamán kénytelenek leszünk választmányunknak f. évi július 2-án tartott ülésében, erre vonatkozólag keletkezett határozatát foganatosítani.

— **Becses figyelmébe ajánljuk** tagjainknak a július 2-án tartott választmányi ülésről lapunk elején közzétett jegyzőkönyvét. A meenyiben elhatározta egyletünk, hogy állandó áru-csarnokot rendez be, a hol nemcsak méhészeti eszközök, hanem minden néven nevezhető méhészeti termények is ki lesznek állítva, — értesítjük az érdekelteket, hogy az áru-csarnokra vonatkozó szabályzat már össze van állítva, s addig is, míg a választmány első terjesztetik: mindennemű küldeményt elfogadunk és tudakozódásokra díjmentesen (csupán 1 drb. 5 kros bélyeg melléklendő a tudakozóványhoz, vagy levelezési lap) válaszolunk. Lépes és pergetett, valamint szűrt méz, viasz, bor, eczet, stb. mustaként bemutatandó, megjelölve azt is, hogy a bemutatott minőségű termelvényből mennyi van készletben s mi áron adatik? Mézet elfogadunk $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és 1 kilós üvegekben, valamint italokat is zárt palaczkokban, kicsinyben való elárusítás, illetőleg ismertetés végett. Az ár magán az edényen megjelölendő, valamint az is, hogy hol, ki által termeltetett? Az azokért befolyó összeg a termelőnek postautalvánnyal meg fog küldetni. Küldemények és tudakozódások Csiki J. János urhoz intézendők, Kolozsvárt, főtér. A részletes szabályzatot lapunk következő számában fogjuk közölni.

A szerkesztő üzenetei

Szíves elnézést kell kérnünk azoktól, kik lapunk szerkesztőjéhez dolgozatokat küldtek be vagy más megkeresvényeket intéztek. A szerkesztő huzamos ideig távol volt a várostól, ezért késett a megválaszolással, a mi azonban már most, a lehető legrövidebb idő alatt meg fog történni.

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Lapfelügyelő bizottság: **Álbu József, Csiki J. József, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.**

Nyomatott Gámán János örökösseinél Kolozsvárt. Bel-Középutcza Minorita-épület.

Champagnei renet 13 $\frac{1}{4}$ kilót, van benne 143 darab.

Korai édes alma 10 $\frac{1}{2}$ „ „ „ 155 „

Édes téli alma 11 $\frac{1}{2}$ „ „ „ 155 „

Megjegyezzük itt, hogy a budapesti kereskedők a batult például csak akkor fizetik meg jól, ha az átlagosan 8—10 dekát nyom, ha tehát legfeljebb 12—13 darab esik kilójára.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1889. június hó 4-én.

Tartott elnök Szabó József elnöklété alatt, jelen voltak: Báró Bánffy Ernő alelnök, Gróf Béli Ákos, Berde Mózes, id. Bodor Pál, Bodor Antal, Eöry Tivadar, Dávid Antal, Jaka László, Sigmund Dezső, Sipos Gábor, Szentkóvich Márton, Dr. Szentkirályi Ákos, Ritter Gusztáv, Tóth Zsigmond, Vörös Sándor; — jegyzett Dr. Hintz György, h. titkár. —

121. Felolvastattott a f. é. május 13-án tartott r. k. választmányi ülés hitelesített jegyzőkönyve; — tudomásul vétetvén, a mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére felkértek Dávid Antal, Tóth Zsigmond és Dr. Szentkirályi Ákos tagtársak.

123. Bemutattatik az egyleti f. é. május 5-én tartott közgyűlés hitelesített jegyzőkönyve. Ezen jegyzőkönyvnek azon pontjaira nézve, a melyeknek elintézése a választmányra bízottak, a következő határozatok hoztak:

1. Pénztárnok Dr. Hintz Györgynek az 1888-iki számadás alól a közgyűlés által a felmentés megadtván, az erről szóló felmentvény szokásos módon és alakban kiadandó.

2. A szakelőadások megtartása iránt elfogadott indítvány keresztülvitelére, a közgyűlési határozat közlése mellett felhivandó az irodalmi szakosztály.

3. Miksa Imrénének két indítványára határozottatott, hogy

a) a Svajczban felállítandó, állami ellenőrzés alá helyezendő boráru-közlaktárak felállításának kezdeményezése az igazgató választmány hatásköréhez nem tartozván, ezen indítvány megtételére magát sem hivatottnak, sem illetékesnek nem tartja. — Véleménye szerint az igazgató választmány azt hiszi, hogy egy erre vonatkozó indítvány megtétele azon körök feladata, melyekben már huzamosabb idő óta tárgyalás alapját képezi a borhamisítás ellenőrzésének kérdése; bevárónak véli igazgató választmány ezen körök működésének eredményét; miután feltehető, hogy a mennyiben a borkivitel érdekei ilyeszerű állami intézkedéseket kívánatosnak tüntetik fel, részükről a kezdeményezést meg fog tétetni;

b) a szőlővessző és minden részének, ugy gyümölcsének is a phylloxera területéről behozatalának erélyes meggátlása tárgyában tett indítvány helyesléssel fogadtatván, az bővebb kifejtés végett átteendő lesz a kertészeti szakosztályhoz.

124—125. Sajnálattal és mély részvétellel bejelentetik Dr. Szombathelyi Gusztáv alapító és Lázár Manó évdijas t. tagtársaknak halála; — szomorú tudásul szolgál s a mennyiben Dr. Szombathelyi Gusztáv alapítványát befizette, Lázár Manó pedig hátralétkben nincs, további intézkedés nem vált szükségessé.

126—140. Bejelentetnek következő új és részint kö-

televényeiket megújított tagok és pedig a lapító tagok lettek: Macskási Pál, Gróf Teleki László Gyula, Gyalui Rosenberger Bernát, Rucska János és ifj. Lészay Ferencz; — évdijasok: Báró Kemény Pál, Sikó Kálmán, Thomán János, Horváth Bertalan, Klein Victor, Kerekes Bogdán, Rödiger Rezső, Péchy László, Pap Miklós, Szántó Sándor urak; — szolgál örvendetes tudásul; kötelezvényeik nyilvántartás és megőrzés végett pénztárhoz áttétetnek. —

141. Tauffer Ferencz utóda beayujtja a megrendelt répamagról kiállított számláját; — az igazolt számla 215 frt értékben kifizetésre utaltatik.

142. Gámán örökösöknek különféle nyomtatványokról szóló számlája; — 186 frt 30 kral igazoltatván, kifizetésre utaltatik.

143. A Magyar jelzalog hitelbank Elnöksége f. é. május havában kelt átiratával tudatja, hogy innen történt felterjesztés alapján, a kolozsvári expositura melletti választmány tagjaiul felkérte Báró Bánffy Ernő és Báró Jósika Gábor alelnököket és Dr. Hintz György e. pénztárnok tagtársakat; — helyeslő tudásul szolgál.

144. Bedő Sándor Kálnokról kérést intéz igazgató választmányhoz és a Szemere Huba-féle a cukorrépa termelésről irt munkából 60 példányt kér ingyen, hogy azokat a felügyelete alatt álló 8 községben a termelők között kioszthassa; — igazgató választmány hajlandó a kérés teljesítésére, kész a kért 60 példányt ingyen kiszolgáltatni, ha a t. kérelmező az általa részeltetni kívánt egyének névsorát beküldi, hogy a kiküldés az illetők czime alatt innét eszközöltessék; mi végett 1 frt 20 kr. póstköltségnek beküldésére is felhivandó.

145. Bemutattatik a földmívelési ministeriumnak f. é. 17419/VI. b) alatti leirata az igazgató választmány f. é. 444 sz. a. a. a. bikavásárlás kérdésében tett felterjesztésére, melyben a bikavásárlás körül felmerült nehézségekre utalván, azon várakozásnak ad kifejezést, hogy az egylet a megajánlott előlegekre nézve kedvezőbb feltételeket fog megszabni az igénylő három egyletnek és nevezetesen az egyenként 500 frtban kért segélyt nem kölcsönképpen, kamatfizetés terhe alatt fogja kiszolgáltatni, hanem mint az ügy érdekében nyújtott segélyt, annak visszafizetését nem tűzendi feltételül. — A felolvasott leiratból sajnálattal vették tudomásul, hogy a nmlgu ministerium az egyletnek a bikavásárlás ügyében tett és kilátásba helyezett áldozatkészségét félreértette s oly áldozatokat kíván egyletünkől, melyek annak anyagi erejét túlhaladják. Ennélfogva igazgató választmány, tekintve azt, hogy ezen kérdés a folyó évre ugyis túlhaladott álláspontot képez, ezen kérdés felett napirendre tér s minden további ez iránti tárgyalásoktól visszalépni elhatározza.

146. Bemutattatik a felső-ausztriai gazdasági egyletnek programja a f. é. szept. 8-án Linz városában rendezendő állatkiállításról és meghívása ezen alkalomra; — köszönettel fogadtatik, egyelőre a lapban közlendő lesz.

147. Az osztrák pomologok egylete (K. k. öst. Pomologen Verein) beküldi az erdélyi gazd. egyletnek Ó felsége 40 éves jubilauma alkalmából Bécsben tartott gyümölcskiállításra kiállított jól elnevezett gyümölcszeiért adott elismerő oklevelet; — örömmel fogadtatik, a gyümölcsészeti szakosztálynak bemutatandó, végre rámba teendő elttartás végett.

148. Orsz. magyar gazd. egyesület 3061 sz. átiratában meghívja egyletünket a phylloxera ellen való védekezés kérdésének tanulmányozására f. é. jun. 11—16-áig tervezett kirándulásra a Tokaj-Hegyaljai ugy állami, mint magán

Hirdetés.

szőlőtelepekre s az ugyanott szénkénegezés alá vett szőlőkbe. — A meghívás tudomásul vétetik és a lapban közlendő.

149. A kolozsvári kereskedelmi s iparkamara f. é. 2251 sz. a. felhívja az egylet figyelmét a közös hadügy-ministeriumnak a hadsereg élelmezésére szükséges cikkek u. m. gabonaneműek, valamint széna, szalma és tűzifa szállítása iránti azon szándékáról, hogy ezeknek beszerzése végett magukhoz a nagyobb termelőkhez kíván fordulni. A kamara felhívja igazgató választmányunkat, hogy a területén létező ilyen vállalkozók neveit vele közölje. — Az igazgató választmány nem rendelkezvén ez irányban adatokkal, ezen felhívásnak a lapban teendő közlése s az érdekelt feleknek ez utóni figyelemessé tétele által fog eleget tenni.

150. A kolos monostori m. kir. gazd. tanintézet igazgatósága betérjeszti az 1887/88-iki tanévről kiadott évkönyvet; — köszönettel fogadtatik, levéltárra teendő.

151. Az erdélyi múzeumegylet meghívása a f. é. június 10-én tartandó Gróf Mikó Imre szobor-leleplezésére; — köszönettel fogadtatik s azon egylet testületileg fog megjelenni; tagok e végre meghívandók.

152. E. pénztárnok bemutatja a f. é. május havi pénztári kimutatást, mely szerint 892 frt 40 kr. bevétellel szemben 329 frt 55 kr. kiadás volt, melynek levonása után a május 31-én nyilvánuló pénztámaradvány 562 frt 85 krt tesz ki, melyből 293 frt takarékpénztári elhelyezménybe tétetett, 269 frt 85 kr. pénztári készletben hozatott át folyó órára; — szolgál tudásul. —

Hitelesítik:

Tóth Zsigmond.

Dávid Antal,

Dr. Szentkirályi Ákos.

Szabó József,

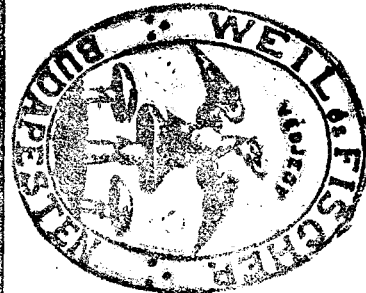
egyl. elnök.

Dr. Hintz György,

h. titkár.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Ügynökök megfelelő %-ban részesülnek.

VII. és XII. oszt. Uj iparág meghonosítása, hulladékok és melléktermékek, nyek üzlesterő értékesítése, nagyban termelés és versenyképességért.

OSZT.

FISCHER és HEIDLBERG

ezelőtt Well és Fischer

vegyészeti kátrány-termékek, karbolon, karbolonvas, méz, karbol-oleum, kifestőolaj és facement-töltés

GYÁRKA.

Budapest, Károlyi-sírközpont 9607

GARBOLOLEUM

legelősebb díobarna színű fabelitő szesz, kátránytöltésre, kerítésre és gazdasági eszközre, melynek használata folytan elpusztíthatatlan tartósságot nyer a fa, a mázolás akárci végezhető.

A garbol-oleum ára:

hordókban 100—200 kgm-ig 17 kr.

100 kg. kisebb edényekben 19 kr.

5—10 kg. próbaküldemények 22 kr.

Ajánlja egyszerű mind vörösb, zúdí és palabarna kátrány-festéket zsindeleytelők mázolására

gyártmányokról árjegyzéket és használati utasítást sokat ingyen és bérmentve küldenek.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Gabona mérték	Tiszta búza	Elegy búza	Rozs	Árpa	Zab	Török-búza	100 kiló		1 köbméter tűzifa	1 kiló marhabús
helye	napja								széna	szalma		
k r a j e z á r o k b a n												
Budapest	julius	15 métermázsa	830	—	645	—	565	480	—	—	—	—
Brassó	junius	21 hektoliter	530	320	350	350	300	420	195	120	260	36
Deés	julius	2	670	620	540	—	440	640	460	280	260	32
Fogaras	julius	12	520	480	350	—	300	420	300	130	200	32
Gyula-Fehérvár	julius	13	550	450	375	—	300	420	350	200	240	38
Kézdi-Vásárhely	julius	4	560	—	360	360	330	460	300	90	210	32
Kolozsvár	julius	11 métermázsa	740	—	560	—	640	520	300	140	300	34
Maros-Vásárhely	julius	11	650	560	525	—	418	501	280	180	280	36
Nagy Szében	junius	28 hektoliter	500	380	360	—	270	430	190	120	300	37
Nagy-Várad	julius	9	540	505	427	334	215	368	320	180	350	48
Sepsi-Szt.-György	julius	15	550	520	340	330	300	440	300	100	150	32
Szász-Régen	julius	11	560	480	400	—	215	430	230	160	260	32
Torda	junius	25	525	400	400	300	275	400	300	30	225	32

Nyomatott Gámán János örökösénél, közép-utca Minorita-épület